

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski” wraz z dodatkami „Rolnik”, „Aniol Stróż”, „Ognisko Domowe” i „Dodatkim niedzielnym”. — W ekspedycji miesięcznie 2,20 zł — z odnośnikiem 2,30 zł — w agencjach po za Chojnicami 2,30 zł — z odnośnikiem 2,45 zł — przez pocztę 2,64 zł — w ekspedycji kwartalnie 6,60 zł, przez pocztę już z odnośnikiem 7,62 zł — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowa konto exekcyjne 201 032

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.

Miejaska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. poczt. 33

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 linowej od wiersza mm. iuz jego miejsce 10 gr. na 3-ej stronie 6 lin. 25 gr. na 2-ej stronie 6 lin. 50 gr. Dla Wolnego Miasta to samo w g. d. gdańskich. Za tłumaczenie i ogłoszenia skomplikowane z zaszczerzeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 4 przed poł.

Chojnice, wtorek 3 maja 1927 r.

Trzeci maja.

Prysty już potrójne pęta,
Wolność naszym dziś udziałem,
Więc niech każdy zapamięta:
Służyć Polsce duszą, ciałem.

Po straszliwych spustoszeniach i skutkach wojny światowej, jakich gdzie ludzkie nie pamiętają, po morzu też i krwi przelanej, po głodzie i chłódzie, nastał dla Polski czas tak długo upragnionej wolności.

Nieszczęśliwi jesteśmy, iż musieliśmy oglądać te wszystkie spustoszenia i przeżywać chwile tak straszne, ale zarazem jesteśmy szczęśliwi, że dane nam było, oglądać wschodzące słońce nowej dla nas epoki dziejowej.

Kilka pokoleń dziadów i ojców naszych wyciągały stęsknione ramiona do chwili oswobodzenia naszego, wyczekiwały cierpliwie zmiłowania Bożego i kładły się do zimy mogły nie w blasku, ale w smutku i tęsknocie.

Zato pokolenia wnuków i prawnuków naszych będą nam zazdrościć, iżemy przeżywać mogli chwile tak wzniosłe, chwile odrodzenia naszego i wolności. Ilu żyć będzie po nas, którzy pragnęliby przyczynić się w jakibądź sposób osobiście do odrodzenia Polski, do wskrzeszenia Małczy!

Przeglądając karty historii naszej natrafiamy na czasy wielkie i małosłowne, na ludzi prawdziwie wielkich i małych, na zdrajców, choć nie wielu, na liczne jednostki, niosące w ofierze dla Ojczyzny, życie i mienie, znajdujemy czyny bohaterstwa nie tylko fizycznego, ale i duchowego.

Do gatunku tego ostatniego zaliczyć możemy i musimy
Konstytucję z 3 maja 1791 roku.

Należy sobie uprzytomnić smutny stan kraju w XVIII wieku. Polska złożona była straszną chorobą, niemocy, bezładu i nie doświadczenia, a ta choroba toczyła gorzej niż rak społeczeństwo całe. Lud żył w nędzy i ciemności, mieszczaństwo było ubogim, a szlachta oddawała się swawoli, będąc równieź ciemnym i na ogół ubogim. Nie przestrzegano ani praw Boskich ni ludzkich, niedowiarstwo szerzyło się w sposób zastraszający, przynoszone nam z Zachodu przez ty zw. filozofów, jak Voltaire i Rousseau, rozluźnienie obyczajów wdzierało się do ognisk rodzinnych, szejac rozpustę i wywołując tak liczne w owych czasach rozwody, pijaństwo i obzarstwo szerzyło się według ówczesnego przysłowia: Za króla Sasa, jedz, pij i popuszczaj pasa.

Była to maskarada zapustna, swawola.

Po której miał przyjść wkrótce wielki post — niewola.

W Polsce zapanowała w końcu zapelna anarchja, tj. bezrząd.

Byli rozumni mężowie którzy przestrzegali naród i króla przed następstwami takiego rozluźnienia wszelkich węzłów; ale nie słuchano ich. Polska, zdradzana i osłabiana przez własnych synów, chyliła się do upadku, bo w jej budowie rozpanoszył się nieład i nieporządek, a w naddatku pchali się do niej jej

najwięksi wrogowie, Prusacy i Moskale, gospodarując jak u siebie i przyczynając się do coraz to potęgującego się nieładu. Polska stała się niby karczma zajezdna, w której wrota wjeżdżał kto chciał i w których murach broił i hulał każdy, jak mu się żywnie podobało. To też nie dziw, iż przeklęty plan który wymyślił tzw. Fryderyk Wielki, aby rozebrać Polskę, udał się znakomicie na spółkę z nierządnicą Katarzyną rosyjską. W r. 1772 oderwali Prusacy i Moskale ze Wschodu i Zachodu po dużym szmacie ziemi polskiej, a na południu urwała kawał dla siebie też „poczciwa” Marja Teresa austriacka.

I zrobiło się cicho i głucho w narodzie, który zrozumiał dopiero teraz, że jest źle. Powstali liczni mężowie zasługi, przepojeni troską o dalsze losy kraju i ci nawoływali do poprawy oraz zwołali oni w roku 1788 do Warszawy t. zw. Sejm czteroletni. Owocem najpiękniejszym obrad tego Sejmu była Konstytucja 3 maja 1791 r. Uchwała tej Konstytucji majowej była najwazniejszą uchwałą Sejmu i w dziejach gasnącej Rzeczypospolitej.

Nie łatwo było przeprowadzić ustawę konstytucyjną, gdyż postawie carycy i Fryderyka czynili wszystko, aby nie dopuścić do uchwały, znaleźli się sprzedawczycy, którzy za pruskie i moskiewskie pieniądze przeciwstawiali się z całych sił uchwale, jednakże w końcu zdrowy zmysł i wytrwałosc mężów takich jak Kołłataj, Małachowski, bracia Potoccy itd zwyciężyły. Król zaprzy słał świeżo uchwaloną Konstytucję i temsamem stała się ona prawem.

Można sobie wyobrazić radość ludu i mieszczan, gdyż Konstytucja równała ich ze szlachta, przywileje szlachty upadły, szlachcic mógł już zajmować się handlem i przemysłem, ogłoszono wolność zupełną dla wszystkich.

Konstytucja rozpoczyna się słowami: „W imię Boga w Trójcy Św. Jedynego”, a za te słowa obradującym stanom cześć! Cześć im za dalsze przepisy, jak: Religją narodu panującą jest i będzie wiara św. rzymsko-katolicka z wszystkimi jej prawami”.

U innych narodów zmiana ustroju panującego odbywała się regularnie dopiero po rozlaniu strumieni krwi, po krwawej rewolucji — u nas szlachta zrzekała się praw swolch dotychczasowych dobrowolnie! Należy to ocenić na podkładzie zapytowań owych czasów, a tem więcej podziwu wybudza w nas także zrzeczenie się zastarzanych, odwiecznych przywilejów.

Wszystkie narody posiadają swoje święto t. zw. „narodowe”, trzeba było zatem ustalić takie święto i dla Polski zmartwychwstałej, a choć w historii naszej nie brak wielkich i pamiętnych chwil, to wybór padł na dzień 3 maja, na rocznicę wielkopomnej Konstytucji. Nie wybrano jakiegoż dnia zwycięstwa oręza Polskiego, ale dzień zwycięstwa — ducha polskiego! Był to duch poświęcenia i ofiarności, składający na ołtarzu Ojczyzny wszystko, co drogie, tępiący samolubstwo, wygodę i lenistwo, duch, stawiający wyżej interes narodowy nad własny, osobisty!

Dziś, w rocznicę wielkiej Konstytucji, poprzysięgnijmy sobie, iż chcemy być dobrymi synami Polski, idącymi w ślady twórców tego wielkiego dzieła!

Więcej ducha, więcej czynów obywatelskich, więcej zaparcia się siebie i poświęcenia!

J. K. Z.

Dziś po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu opatrzona Sakramentami św. nasza najukochańsza córka, siostra i wnuczka w piętnastej wiosnie życia

ś. p.

Marja Ostrowska

o czym donosi w smutku pogrążona

rodzina.

988

Chojnice, dnia 30 kwietnia 1927 r.

Eksportacja zwłok z kostnicy św Boromeusza do kościoła parafjalnego w środę, dnia 4 maja o godz. 9-tej rano.

W sobotę 30. kwietnia br. zasnęła w Bogu, opatrzona Sw. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach, nasza wzorowa wychowanka i nasza najmilsza koleżanka

ś. p.

Marja Ostrowska

uczennica klasy VI

pozostawiając nas w głębokim smutku.

Grono nauczycielskie i młodzież szkolna Szkoły Wydziałowej.

Nabożeństwo żałobne za spokój Jej duszy odprawione zostanie w czwartek 5 bm. o godz. 7,15. 996

Dnia 30. kwietnia br. zmarła w 15-ej wiosnie życia po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sw. Sakramentami, nasza nieodżałowana i niezapomniana koleżanka

ś. p.

Manusia Ostrowska

W przedwczesnie Zmarłej tracimy szczerą i serdeczną przyjaciółkę i życeliwą koleżankę

W smutku pogrążona

Klasa VI. Szkoły Wydziałowej.

W dniu 30. kwietnia br. zasnęła w Bogu nasza najukochańsza

ś. p. dha ochotniczka

Marja Ostrowska

Zabrał nam Pan Bóg w niej bardzo gorliwą druhenę, która, przejęta prawdziwym duchem harcerskim, z największym poświęceniem stale chętnie się przyczyniła do rozwoju naszej drużyny

Cześć Jej pamięci!

Chojnice, dnia 2 maja 1927 r.

W ciężkim smutku pogrążona

I. Harcerska Drużyna Żeńska
im. Marji Konopnickiej. 998

R. Sp. 39.

W rejestrze spółdzielni tutejszego Sądu Powiatowego zapisano pod nr. 39 przy Banku Ludowym sp z n. odp. w Chojnicach, że w miejsce ustępującego członka zarządu Franciszka Wilczewskiego wybrano Jana Skwierawskiego, kupca z Chojnic. 994

Chojnice, dnia 22. kwietnia 1927 r.

Sąd Powiatowy.

Międzynarodowe Targi

w Poznaniu
od 1—8 maja 1927 roku.

Oryginalneszwedzkie wirówki do mleka

ALFA-LAVAL
były i są najlepsze.

Polecam przy 10 miesięcznej odpłatności 30 lat gwarancji i fabryki. Wszelkie części zapasowe do każdego rodzaju wirówek.

Reparacje
wykonuję szybko i tanio. Poza tym polecam konwie do przewozu mleka

ALFA

Blaszki z nazwiskiem właściciela costarza się bezpłatnie

J. Giersch, Chojnice,
Pl. Jerzego 7.

KINO NOWOSCI

We wtorek o 6 i 8.15, w środę o godz. 8.15

Wielka rewja musującego dowcipu i szampańskiego humoru

Zięciowie w opałach

Ilustracja korowodu nieporozumień w 12 akt.

W rolach głównych nasi ulubieńcy

Pat i Patachon

Niesamowici komicy światła, bobaterowie setek komicznych sytuacji gwarantujących zadowolenie widza. 989

Przedstawienie dla dzieci i młodzieży
w środę o godz. 4

Restauracja Nowa Ameryka

W wtorek 3 maja

o godzinie 6 tej wieczorem

zabawa taneczna

specjalność kawa i ciastka

na które zaprasza (993)

Gospodarz.

Poszukuję najchętniej w

Chojnicach lub w powiecie

chojnickim **składziku**,

ewentualnie składzik taki

może być w Tucholu lub w

któremś z miasteczek pow.

sepolńskiego. Cena nie

wyższa 40-50 zł miesięcznie

Zgłoszenia do ekspedycji

Dzien. Pom pod nr. 991.

Kółko Stow. Muzyczn.

w Chojnicach

urządza

dzisiaj we wtorek

w hotelu Centralnym

zabawę taneczną.

Początek o godz. 8. wiecz

Uprzejmie zaprasza

KOMITET.

Jazzband. Jazzband.

Restauracja Gierszewski

Charzykowo

w dniu 3 maja

zabawa taneczna,

na którą zaprasza

Gospodarz.

Cukiernia i kawiarnia Radke

We wtorek, dnia 3 maja 27 r.

począwszy od godz. 4. po poł.

a dziennie od godziny 8-mej wiecz.

koncert

braci Jakubowskich

B. Radke.

właśc. cukierni.

Wyborne ciastka i napoje.

POLECAMY

Do siewu

Na paszę

owies

żyto latowe

jęczmień

lubin czerwony,

niebieski i żółty

wykę latową

rajgras

śrut z kukurydzy

„ słonecznikowy

„ z seradeli

Ogorzelińskie Młyny T. z. o. p.

Pierwszorzędne

stadniczki do chowu

z zarodowej obory maj. Igły sprzedaje

Pomorski Zakład Poprawczy w Chojnicach.

Telefon 13.

945